

Likumprojekta „Par Latvijas Republikas, Ziemeļatlantijas līguma organizācijas Sabiedroto spēku Augstākās virspavēlniecības Eiropā un Sabiedroto spēku Augstākās virspavēlniecības Transformācijas komandiera štāba nolīgumu, ar kuru papildina Parīzes protokolu” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija)

I. Tiesību akta projekta izstrādes nepieciešamība		
1.	Pamatojums	1. Valsts aizsardzības koncepcijas (apstiprināta Saeimā 2012.gada 10.maijā) 34. un 35.punkts (Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (turpmāk – NATO) klātbūtne reģionā, un resursu apvienošanas un atbildības sadale kopīgu projektu īstenošanā NATO ietvaros). 2. Deklarācijas par Laimdotas Straujumas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību 179. punkts: „Stiprināsim Ziemeļatlantijas līguma organizācijas sabiedroto militāro spēku pastāvīgu klātbūtni Latvijā, nodrošinot labvēlīgus uzņemošās valsts atbalsta noteikumus, un nodrošināsim Latvijas uzņemto saistību izpildi attiecībā pret Ziemeļatlantijas līguma organizācijas sabiedrotajiem.” 3. Saprašanās memoranda (Saeimā ar likumu apstiprināts 2014.gada 14.jūlijā) „Saprašanās memorands starp Latvijas Republikas Aizsardzības ministriju, Igaunijas Republikas Aizsardzības ministriju, Vācijas Federatīvās Republikas Federālo Aizsardzības ministriju, Itālijas Republikas Aizsardzības ministriju, Lietuvas Republikas Nacionālās Aizsardzības ministriju, Polijas Republikas Nacionālās aizsardzības ministru, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes Aizsardzības ministriju par Ziemeļatlantijas līguma organizācijas izcilības centra stratēģiskās komunikācijas jautājumos izveidošanu, administrēšanu un darbību” 14.panta 2.punkts: „Latvijas Republika pieliek visas pūles, lai noslēgtu HQ SACT Parīzes protokola papildu nolīgumu, lai NATO StratCom COE personālam piešķirtu starptautisko statusu.”
2.	Pašreizējā situācija un problēmas, kuru risināšanai tiesību akta projekts izstrādāts, tiesiskā regulējuma mērķis un būtība	Drošības situācijas izmaiņas Eiropā ir ietekmējušas aizsardzības politikas veidošanu Latvijā. Arī NATO pastāvīgi strādā pie kolektīvo saistību pastiprināšanas priekšlikumiem Alianses dalībvalstīs, tajā skaitā arī Latvijā un tāpēc Latvijai ir būtiski nodrošināt iespēju palielināt sabiedroto klātbūtni mūsu valstī, veicot nepieciešamos pasākumus sabiedroto uzņemšanai un atbalstīšanai. Šāda atbalsta nodrošināšana īpaši svarīga ir kļuvusi pēc NATO aizsardzības ministru 5.februāra sanāsmē pieņemtajiem lēmumiem par NATO štāba elementu izveidošanu sešās NATO austrumu pierobežas valstīs, tostarp Latvijā. Lai NATO štāba elementam pēc starptautiskā militārā štāba statusa piešķiršanas varētu nodrošināt maksimālu atbalsta piešķiršanu no Latvijas kā uzņemošās valsts puses, nepieciešams papildus regulējums, jo 2004.gada 17.jūnijā Saeimā apstiprinātais likums <i>“Par Protokolu par starptautisko militāro štābu statusu, kas izveidoti saskaņā ar Ziemeļatlantijas līgumu”</i> un ar to apstiprinātais <i>Protokols par starptautisko militāro štābu, kas izveidoti saskaņā ar Ziemeļatlantijas līgumu, statusu</i> (turpmāk – Parīzes protokols), paredz tikai daļēju neregulējumu attiecībā uz Latvijas Republikā izveidotiem Sabiedroto spēku štābiem, to pielīdzināmām struktūrvienībām un to personālu. Ievērojot minēto, sagatavots likumprojekts „Par Latvijas Republikas, Ziemeļatlantijas līguma organizācijas Sabiedrisko spēku Augstākās virspavēlniecības Eiropā un Sabiedrisko spēku Augstākās

virspavēlniecības Transformācijas komandiera štāba nolīgumu, ar kuru papildina Parīzes protokolu” (turpmāk – Parīzes protokola papildu nolīgums).

Parīzes protokola papildu nolīguma noslēgšanas aktualitāte ir saistīta ar vēl vienas iniciatīvas īstenošanu. Proti, izvērtējot Latvijas aizsardzības un drošības politikas prioritātes, 2014.gadā Latvijā tika izveidots NATO izcilības centrs stratēģiskās komunikācijas jautājumos. Saeima 2014.gada 14.jūlijā pieņēma likumu „*Par Saprašanās memorandu starp Latvijas Republikas Aizsardzības ministriju, Igaunijas Republikas Aizsardzības ministriju, Vācijas Federatīvās Republikas Federālo aizsardzības ministriju, Itālijas Republikas Aizsardzības ministriju, Lietuvas Republikas Nacionālās aizsardzības ministriju, Polijas Republikas nacionālās aizsardzības ministru, Lielbritānijas un Ziemeļrijas Apvienotās Karalistes Aizsardzības ministriju par Ziemeļatlantijas līguma organizācijas izcilības centra stratēģiskās komunikācijas jautājumos izveidošanu, administrēšanu un darbību un Saprašanās memorandu starp Latvijas Republikas Aizsardzības ministriju, Igaunijas Republikas Aizsardzības ministriju, Vācijas Federatīvās Republikas Federālo aizsardzības ministriju, Itālijas Republikas Aizsardzības ministriju, Lietuvas Republikas Nacionālās aizsardzības ministriju, Polijas Republikas nacionālās aizsardzības ministru, Lielbritānijas un Ziemeļrijas Apvienotās Karalistes Aizsardzības ministriju, kā arī Sabiedroto spēku Augstākās virspavēlniecības Transformācijas komandiera štābu par Ziemeļatlantijas līguma organizācijas izcilības centra stratēģiskās komunikācijas jautājumos funkcionālajām attiecībām*”. Ar minēto likumu tika apstiprināts Saprašanās memorands par NATO izcilības centra stratēģiskās komunikācijas jautājumos izveidošanu, administrēšanu un darbību, kura 14.panta otrais punkts paredz, ka Latvijas Republika pieliks pūles, lai ar Sabiedroto spēku virspavēlnieka štābu transformācijas jautājumos (turpmāk - HQ SACT) noslēgtu Parīzes protokola papildu nolīgumu.

Šāds nosacījums Saprašanās memorandā tika iekļauts, jo, kā minēts jau iepriekš, 2004.gada 17.jūnijā Saeimā apstiprinātais likums “*Par Protokolu par starptautisko militāro štābu statusu, kas izveidoti saskaņā ar Ziemeļatlantijas līgumu*” un ar to apstiprinātais Parīzes protokols paredz tikai daļēju noregulējumu attiecībā uz Latvijas Republikā izveidotiem Sabiedroto spēku štābiem, to pielīdzināmām struktūrvienībām un to personālu.

Ievērojot minētās Latvijas Republikas saistības, kā arī lai reciprocitātes principa ietvaros paredzētu pietiekošu noregulējumu attiecībā uz Latvijas Republikā rezidējošiem Sabiedroto spēku militārajiem štābiem vai to pielīdzināmām struktūrvienībām, Aizsardzības ministrija sadarbībā ar HQ SACT ir sagatavojusi Parīzes protokola papildu nolīgumu un ir izstrādājusi likumprojektu Parīzes protokola papildu nolīguma apstiprināšanai.

Parīzes protokola papildu nolīgums aptver ļoti plašu jautājumu loku un cita starpā nosaka Sabiedroto spēku štābu izveides un izvietojuma nosacījumus, to telpu neaizskaramības principus, imunitātes nosacījumus un apjomu gan Latvijas Republikā izveidotiem Sabiedroto spēku štābiem un to pielīdzināmām struktūrvienībām, gan to militārajam un civilajam starptautiskajam personālam (piemēram, tiek noteikta imunitāte pret Latvijas Republikas tiesu un administratīvo iestāžu jurisdikciju,

apcietināšanu vai aizturēšanu Sabiedroto spēku štāba un to pielīdzināmo struktūrvienību augstākā ranga personālam; tiek garantēta šāda personāla personisko un oficiālo dokumentu neaizskaramība u.tml.). Parīzes protokola papildu nolīgums cita starpā paredz arī citus atvieglojumus Sabiedroto spēku štābu un to pielīdzināmo struktūrvienību personālam un to apgādājamajiem. Piemēram, tiek noteikti iecelšanas un uzturēšanās atbrīvojumi Latvijas Republikā, atbrīvojumi darba atļauju kārtošanai, atbrīvojumi no nodokļiem un nodevām, personisko mehānisko transportlīdzekļu ievēšanai u.tml.

Parīzes protokola papildu nolīguma 9.pants ietver regulējumu par Sabiedroto spēku štāba personāla sadalījumu un skaitu, paredzot iespēju arī personāla skaita Sabiedroto spēku štābā palielināšanai. Minētais Parīzes protokola papildu nolīguma 9.pants Sabiedroto spēku štābam paredz pienākumu informēt Latvijas Republiku par personāla skaita palielināšanu 10% robežās, savukārt personāla skaita palielināšana virs 10% būs iespējama pie nosacījuma, ka tam piekritusi Latvijas Republika.

Vienlaikus ar Parīzes protokola papildu nolīguma 9.panta piekto daļu tiek noteikts, ka jebkādu papildu elementu (kā tas definēts Parīzes protokola papildu nolīguma 1.panta 16.p.) izveide būs iespējama tikai tad, ja tiks saņemta attiecīga Ziemeļatlantijas Padomes vai Latvijas Republikas atļauja. Minētais nosacījums nozīmē to, ka Latvijas Republika savu piekrišanu papildu elementu izveidei varēs sniegt arī ar Ziemeļatlantijas Padomes, kurā tā tiek pārstāvēta, starpniecību.

No Parīzes protokola papildu nolīguma (11.panta 4.p.) izriet, ka Sabiedroto spēku štābiem ir juridiskas personas statuss un tie attiecīgi var realizēt savu tiesībspēju rīkoties savā vārdā kā noteikts Latvijas Republikas tiesību aktos. Cita starpā uz Sabiedroto spēku štābiem attieksies arī Parīzes protokola papildu nolīguma 12.pantā minētie nosacījumi saistībā ar prasījumiem par zaudējumiem vai kaitējumu, kas radies Sabiedroto spēku štāba darbību rezultātā personām vai īpašumam Latvijas Republikā. Parīzes protokola papildu nolīgums paredz, ka šādi prasījumi būs jārisina, ievērojot Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalstu līguma par to bruņoto spēku statusu (turpmāk – NATO SOFA) un Parīzes protokola nosacījumus. Šajā sakarā jāatzīmē, ka atbilstoši 2013.gada 12.septembrī pieņemtajam grozījumam likumā „Par Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalstu līgumu par to bruņoto spēku statusu” Latvijas Republikai, NATO SOFAS VIII. panta otrās daļas f. apakšpunkts būs jāpiemēro attiecībā uz prasībām, kurās zaudējums ir mazāks par 707 euro.

Ar Parīzes protokola papildu nolīguma 14.pantu Sabiedroto spēku štābam tiek paredzēta iespēja neatkarīgi iegādāties preces un pakalpojumus, attiecīgi noslēdzot līgumus ar juridisku vai fizisku personu. Gadījumos, kad saskaņā ar Parīzes protokola papildu nolīguma 14.panta pirmo daļu nolīgtais līgumdarba izpildītājs atbildīs Parīzes protokola papildu nolīguma 14.panta otrajā daļā minētajiem nosacījumiem, uz to neattieksies Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktais pienākums reģistrēties Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa (PVN) maksātāju reģistrā.

Atbilstoši likumprojekta 2.pantam Parīzes protokola papildu nolīgumā noteikto saistību izpildi koordinēs Aizsardzības ministrija, taču arī pārējās Latvijas Republikas valsts institūcijas kompetences ietvaros veiks nepieciešamos pasākumus nolīgumā ietvertu saistību izpildei.

Paredzēts, ka Parīzes protokola papildu nolīgums parakstāms, balstoties

		uz Ministru kabineta sniegto pilnvarojumu. Savukārt tā ratifikācija veicama jau pēc parakstīšanas ar likumprojekta pieņemšanu Saeimā.
3.	Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas	Strādājot pie projekta sagatavošanas, notika konsultācijas ar HQ SACT, kā arī ar Ārlietu ministrijas, Tieslietu ministrijas, Finanšu ministrijas, Iekšlietu ministrijas, Labklājības ministrijas un Satiksmes ministrijas pārstāvjiem. Konsultāciju gaitā izteiktie priekšlikumi tika pēc iespējas ņemti vērā un projekts attiecīgi pilnveidots.
4.	Cita informācija	Likumprojekta izpildi Aizsardzības ministrija 2015. un turpmākajos gados nodrošinās atbilstoši tai piešķirtajiem budžeta līdzekļiem, papildu finansējums nav nepieciešams. Parīzes protokola papildu nolīgumu 2015.gada 14.decembrī Norfolkā, ASV, parakstīja pulkvedis A.Mežors, Latvijas Nacionālais militārais pārstāvis Sabiedroto spēku Transformācijas komandiera štābā un ģenerālis D.Mercier, Sabiedroto spēku Transformācijas štāba komandieris, bet 2016.gada 5.janvārī Monsā, Beļģijā parakstīja ģenerālis F.Brīdlovs, Sabiedroto spēku Eiropā komandieris. Līdz ar to Parīzes protokola papildu nolīgums parakstīts 2016.gada 5.janvārī un saskaņā ar tā 34.pantu tiek piemērots no parakstīšanas brīža.

II. Tiesību akta projekta ietekme uz sabiedrību, tautsaimniecības attīstību un administratīvo slogu

Projekts šo jomu neskar.

III. Tiesību akta projekta ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem

Projekts šo jomu neskar.

IV. Tiesību akta projekta ietekme uz spēkā esošo tiesību normu sistēmu

Projekts šo jomu neskar.

V. Tiesību akta projekta atbilstība Latvijas Republikas starptautiskajām saistībām

1.	Saistības pret Eiropas Savienību	Projekts šo jomu neskar.
2.	Citas starptautiskās saistības	Ar Parīzes protokola papildu nolīguma noslēgšanu tiks izpildītas Saprašanās memoranda, kas Saeimā ar likumu apstiprināts 2014.gada 14.jūlijā „Saprašanās memorands starp Latvijas Republikas Aizsardzības ministriju, Igaunijas Republikas Aizsardzības ministriju, Vācijas Federatīvās Republikas Federālo Aizsardzības ministriju, Itālijas Republikas Aizsardzības ministriju, Lietuvas Republikas Nacionālās Aizsardzības ministriju, Polijas Republikas Nacionālās aizsardzības ministru, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes Aizsardzības

		ministriju par Ziemeļatlantijas līguma organizācijas izcilības centra stratēģiskās komunikācijas jautājumos izveidošanu, administrēšanu un darbību” 14.panta 2.punktā („ <i>Latvijas Republika pieliek visas pūles, lai noslēgtu HQ SACT Parīzes protokola papildu nolīgumu, lai NATO StratCom COE personālam piešķirtu starptautisko statusu</i> ”) noteiktās saistības.
3.	Cita informācija	Nav.

VI. Sabiedrības līdzdalība un komunikācijas aktivitātes

Projekts šo jomu neskar.

VII. Tiesību akta projekta izpildes nodrošināšana un tās ietekme uz institūcijām

1.	Projekta izpildē iesaistītās institūcijas	Latvijas Republikas institūcijas to kompetences ietvaros.
2.	Projekta izpildes ietekme uz pārvaldes funkcijām un institucionālo struktūru. Jaunu institūciju izveide, esošu institūciju likvidācija vai reorganizācija, to ietekme uz institūcijas cilvēkresursiem	Projekts šo jomu neskar.
3.	Cita informācija	Nav.

Aizsardzības ministrs

Raimonds Bergmanis

20.01.2017. 16:37
 A.Ķemme
 Anda.Ķemme@mod.gov.lv
 tel.: 67335247; fakss: 67212307

v_sk. = 1557